

Socialdepartementet

Datum
2019-05-08

s.remissvar@regeringskansliet.se
s.fs@regeringskansliet.se

Diarienummer S2019/00100/FS

Halmstads kommuns yttrande över Socialdepartementets skrivelse Tydligare ansvar och regler för läkemedel - SOU 2018:89

Sammanfattning

Halmstads kommun välkomnar slutbetänkandet vars syfte är att tydliggöra ansvar och regler för läkemedel. Halmstads kommun ställer sig i huvudsak positiv till innehållet i utredningen som helhet men önskar särskilt lyfta vissa delar som utredningen föreslår då dessa saknar konsekvensanalys. Särskilda klargörande tillägg är nödvändiga innan de föreslagna förändringarna sjösätts.

Synpunkter

Om de föreslagna ändringarna kommer att medföra förbättringar av nuvarande system för att därigenom skapa bättre vård för befolkningen, en mer adekvat resursanvändning samt god och jämlik tillgång till effektiva läkemedel är det betydelsefullt för kommunernas invånare.

Halmstads kommun ställer sig i huvudsak positiv till innehållet i utredningen som helhet men önskar särskilt lyfta följande:

- I utredningen lyfts risken att minskat statligt stöd för läkemedelskostnader kan leda till en minskad användning av nya, effektiva läkemedel men även att användningen kommer att variera ännu mer mellan regionerna/landsting. Halmstads kommun anser att det inte står klarlagt om det generella statsbidraget samt införandet av landstingens kostnader för förskrivningsläkemedel in i det kommunalekonomiska utjämningsystemet kommer i framtiden att medföra minskade resurser för region/landsting och därigenom negativa effekter för kommuner i jämförelse med om dagens särskilda bidrag skulle finnas kvar. Hur sådana förändringar påverkar kommunerna som har tagit över hälso- och sjukvård nämns inte i slutbetänkandet.

- Förslaget om att läkemedel som innehåller insulin samt vissa förbrukningsartiklar inom läkemedelsförmånerna inte längre ska vara helt kostnadsfria kan medföra negativa effekter för enskilda med låga inkomster. Högkostnadsskydd inom hälso- och sjukvård fastställs inte individuellt utifrån den enskildes betalningsförmåga. Äldre och personer med funktionsnedsättningar utgör en målgrupp som kan påverkas i större utsträckning av det här förslaget och lagstiftaren bör beakta denna aspekt. Halmstads kommun föreslår därför avslag på förslaget om att läkemedel som innehåller insulin och vissa förbrukningsartiklar inom läkemedelsförmånerna inte längre ska vara helt kostnadsfria. Nämnden

menar att förändringen kan innebära ekonomiska svårigheter för vissa patienter och någon form av stegvis reduktion av subventionen vore önskvärt om kostnadsfriheten inte bibehålls. Förslaget kan påverka patienter som kommunen ansvarar för inom socialtjänsten (enligt SoL respektive LSS) då de ofta redan har en ansträngd ekonomi.

- Förslagen som lämnas i utredningen behöver också omformuleras så dessa inte leder till risk för att patienter med sällsynta tillstånd blir utan läkemedel så som bland annat tillväxthormoner eller som skulle leda till ökande behov av kommunalt finansierad hälso- och sjukvård och närliggande socialtjänstinsatser på grund av att patienter inte får tillgång till läkemedel som främjar hälsa och självständigt liv.

- Förutom det generella statsbidraget till regionerna tillkommer ett särskilt statligt bidrag för nyare läkemedel. Hur länge ett läkemedel räknas som nytt samt hur länge särskilt bidrag ges för ett visst läkemedel, behöver förtydligas. Även med hänsyn till de förslagna särskilda stöden för nya läkemedel och vissa sällsynta sjukdomar kan generaliseringen av det riktade statsbidraget utan uppräknig innebära ogynnsamma ekonomiska förutsättningar för regioner att klara av uppdraget.

- Kostnadsfria läkemedel mot allvarliga psykiatrisk sjukdom för patienter utan sjukdomsinsikt kan behöva klargöras. Definitionerna för allvarliga psykiatrisk sjukdom skiljer sig i landet. Här finns patienter inom socialtjänsten som även har andra diagnoser eller missbruk. Vilka patientgrupper det rör sig om är önskvärt att förtydliga.

- När det gäller förslagen uppföljning av det nya systemet bör den kommunalt finansierade hälso- och sjukvården finnas representerad, exempelvis med koppling till nuvarande läkemedelskommittéer eller till de läkemedelsråd som föreslås. Enligt nuvarande uträkningar beräknas den kommunala hälso- och sjukvården utgöra ca 25 procent av budgeten för den totala hälso- och sjukvården i landet. Inom den kommunalt finansierade hälso- och sjukvården utförs en omfattande läkemedelshantering. Kunskap om effekter finns och dessa borde inkorporerats i utredningen för att bibehålla det signifikanta nationella perspektivet och helhetsaspekterna för att effektiviseringar i det ena ledet av den statligt finansierade sjukvården inte medför ökande eller fördyrande vård och omsorgskostnader i andra välfärdsdelar som finansieras av kommuner. Halmstads kommun välkomnar därför tillägget i utredningen där det föreslås att Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket ska ges i uppdrag att göra samhällsekonomiska bedömningar och analyser mot bakgrund av faktabaserad kunskap. Ett effektivt läkemedel kan leda till bättre och mer jämlik vård samt kostnadsbromsande åtgärd som berör flera välfärdssektorer.

För Halmstads kommun

Jonas Bergman, kommunstyrelsens ordförande

Mattias Rossköld, kommunchef